

Sygn. akt II KK 411/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **P. G., M. G. i P. X.** skazanych z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 18 września 2019 r.,
kasacji, wniesionej Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
korzyść skazanych
od wyroku Sądu Rejonowego w O.
z dnia 7 marca 2016 r., sygn. akt II K (...),

1. uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w jego pkt 1 (skazania za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.) i w tym zakresie na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie przeciwko P. G., M. G., P. X.

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. G. - Adwokacka Sp. Partnerska w O. - kwotę 738 (siedemset

trzydzieści osiem) zł, w tym 23% VAT, za obronę z urzędu P. G. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym,

3. kosztami sądowymi w tej sprawie obciąża Skarb Państwa

UZASADNIENIE

P. G. , M. G. i P. X. zostali oskarżeni o to, że w okresie od 30 marca do 31 marca 2014 r. w O. w dyskoncie spożywczym L., działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu, dwukrotnie zabrali w celu przywłaszczenia łącznie 8 butelek z alkoholem m-ki B. wartości 52,90 zł każda z nich oraz 4 napoje R. o wartości 4,99 zł każdy z nich, tj. mienie o wartości łącznej 443,16 zł na szkodę [...] Sklepy Spożywcze Sp. o.o. i Sp. Komandytowa w T., J. ul. P., tj. o czyn z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt I aktu oskarżenia). Nadto M. G. i P. X. zostali oskarżeni o to, że w okresie od 17 marca do 29 marca 2014 r. w O., działając wspólnie i w porozumieniu z P. G., po uprzednim zerwaniu plomb zabezpieczających drzwi wejściowe do budynku pizzerii [...] przy ul. K., weszli do wnętrza, a następnie dokonali kradzieży elementów metalowych wyposażenia budynku w postaci 10 grzejników tj. mienia o wartości 2412,45 zł na szkodę A. H. H. , tj. o czyn określony w art. 278§1 k.k. (pkt II aktu oskarżenia). Tym samym aktem oskarżenia P. G. został oskarżony o to, że: 1) w okresie od grudnia 2013 r. do dnia 17 marca 2014 r. w O., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wspólnie i w porozumieniu z M. G. oraz P. G. po uprzednim wyważeniu okna w budynku pizzerii [...] mieszczącej się przy ulicy K., wszedł do środka, a następnie po uprzednim zdemontowaniu, co najmniej sześciokrotnie dokonał kradzieży elementów metalowych wyposażenia budynku w postaci mosiężnych zaworów, przewodów elektrycznych, kranów, rurek miedzianych oraz stalowych o łącznej wartości 1350,01 zł na szkodę A. H. H., a następnie ośmiokrotnie, wprowadzając w błąd co do własności rzeczy, wskazując siebie jako właściciela, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zbył te przedmioty za łączną kwotę 500,03 zł, doprowadzając tym samym do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pracownika [...] B. w O. G. L. tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt III aktu oskarżenia), 2) w okresie od 17 marca 2014 r. do 29 marca 2014 r. w O., działając wspólnie i w porozumieniu z M. G. i P. X. , po uprzednim zerwaniu plomb zabezpieczających

drzwi wejściowe do budynku pizzerii [...] przy ul. K., wszedł do środka budynku, skąd dokonał kradzieży elementów metalowych wyposażenia budynku w postaci 10 grzejników o łącznej wartości 2412,45 zł na szkodę A. H. H., a następnie wprowadzając w błąd co do własności rzeczy, wskazując siebie jako właściciela, działając celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zbył 5 sztuk grzejników w punkcie skupu złomu przy ul. W. w O. za kwotę 58,00 zł, doprowadzając tym samym do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pracownika [...] B. w O. G. L. , tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. (pkt IV aktu oskarżenia). Nadto M. G. oskarżono o to, że w okresie od grudnia 2013 r. do 17 marca 2014 r. w O., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wspólnie i w porozumieniu z P. G. oraz P. G. , po uprzednim wyważeniu okna w budynku pizzerii [...] mieszczącej się przy ul. K., wszedł do środka, skąd co najmniej sześciokrotnie dokonał kradzieży elementów metalowych wyposażenia budynku w postaci mosiężnych zaworów, przewodów elektrycznych, kranów, rurek miedzianych oraz stalowych o łącznej wartości 1350,01 zł na szkodę A. H. H., a następnie trzykrotnie wprowadzając w błąd co do własności rzeczy, wskazując siebie jako właściciela, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zbył w punkcie złomu przy ul. W. w O. skradzione elementy metalowe za łączną kwotę 123,28 zł, doprowadzając tym samym do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pracownika [...] B. w O. G., tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt V aktu oskarżenia).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 marca 2016 r., sygn. akt II K (...) P. G., M. G., P. X. zostali uznani za winnych popełnienia czynu opisanego w pkt I aktu oskarżenia i za jego popełnienie zostali skazani na kary po 5 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku). Tym samym wyrokiem P. G. i M. G. zostali uznani za winnych popełnienia czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia i za jego popełnienia wymierzono im kary po 5 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2 wyroku). Również tym wyrokiem P. X., przy przyjęciu, że zarzucane mu czyny w pkt III i IV aktu oskarżenia stanowią jeden czyn popełniony w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i zastąpieniu w treści czynu z pkt III aktu oskarżenia frazy „oraz P. G.” frazą „oraz inną jeszcze osobą” został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i skazany został na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku). Wskazanym

wyrokiem M. G. został nadto uznany za winnego popełnienia czynu z pkt V aktu oskarżenia z tą zmianą, że w opisie czynu frazę „ oraz P. G.” zastąpiono frazą „ oraz inną jeszcze osobą” i za to skazany został na karę roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności (pkt 4 wyroku). W miejsce orzeczonych kar jednostkowych wymierzono kary łączne: P. G. 10 miesięcy pozbawienia wolności, M. G. i P. X. roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 5 wyroku).

Wyrok ten uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Od tego wyroku kasację na korzyść skazanych wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. W kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a to art. 278 § 1 k.k., polegające na niezasadnym skazaniu P. G., M. G. i P. X. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. przypisane im w pkt 1 wyroku, podczas gdy czyn ten z uwagi na wartość skradzionego mienia – 443,16 zł w dacie orzekania przez Sąd, stanowił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., albowiem w związku z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) wartość skradzionego mienia nie przekraczała $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia, wynoszącego w dacie wyrokowania 1.850 zł, a nadto stanowiące konsekwencję obrazy wskazanego przepisu, rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. przez ich zastosowanie i niezasadne wymierzenie skazanym kar łącznych obejmujących kary pozbawienia wolności prawidłowo orzeczone za czyny przypisane im stanowiące przestępstwa oraz za czyn stanowiący wykroczenie. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego w zasadniczej części jest zasadna. Nie ulega wątpliwości, że czyn zarzucony oskarżonym w pkt I aktu oskarżenia polegający na kradzieży mienia o wartości 443,16 zł - zakwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. - w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w O. nie był już jednak przestępstwem. W ustawie z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.

U z 2013 r., poz. 1247) nowelizującej przepisy kodeksu wykroczeń odstąpiono od stosowanego poprzednio kryterium rozgraniczenia wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. od przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. na rzecz kryterium będącego pochodną minimalnego wynagrodzenia. W myśl obowiązującego od dnia 9 listopada 2013 r. art. 47 § 9 k.w. minimalnym wynagrodzeniem jest wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Zgodnie zaś z wydanym na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2002 r., poz. 1679 ze zm.) przepisem § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1385), od dnia 1 stycznia 2016 r., a po tej dacie orzekał Sąd pierwszej instancji, wynagrodzenie to zostało ustalone w wysokości 1.850 zł, a zatem $\frac{1}{4}$ tego wynagrodzenia wynosiła 462,50 zł. Podkreślić przy tym należało, że za minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w art. 119 § 1 k.w., uznać należy wynagrodzenie obowiązujące w dacie orzekania w sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r., II KK 209/14, Biul. PK 2015/8/10-13). Nie ulega wątpliwości, że czyn przypisany oskarżonym polegający na zaborze w celu przywłaszczenia mienia o wartości 443,16 zł stanowił w chwili orzekania przez Sąd pierwszej instancji wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., co implikowało obowiązek stosowania przez Sąd art. 4§1 k.k. i zmianę oceny karnoprawnej czynu z przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. na wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2014 r., III KK 199/14). Prowadząc rozważania w zakresie oceny prawnej czynu Sąd Najwyższy miał również w polu widzenia zmianę stanu prawnego wprowadzoną przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy- Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2077), która weszła w życie 15 listopada 2018 r. i stanowiła, że wykroczeniem jest czyn polegający na kradzieży lub przywłaszczeniu sobie cudzej rzeczy ruchomej, jeżeli jej wartość nie przekracza 500 zł. Zmiana ta oceniona w płaszczyźnie art. 4 § 1 k.k. nie miała jednak wpływu na ocenę podstawowego zarzutu kasacji kwestionującego zasadność skazania za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. gdyż również w chwili orzekania w przedmiocie kasacji czyn oskarżonych nie stanowił przestępstwa a wykroczenie. Sąd

Rejonowy w O. nie dostrzegając dokonanej z dniem 9 listopada 2013 r. zmiany stanu prawnego i nie dostrzegając tym samym, że minimalne wynagrodzenie za pracę od dnia 1 stycznia 2016 r. zostało podwyższone do kwoty 1.850 zł, skazując oskarżonych za czyn, który w dacie orzekania nie stanowił przestępstwa tylko wykroczenie, uczynił to z rażącą obrazą prawa materialnego art. 278 § 1 k.k. i naruszenie to istotnie wpłynęło na treść zapadłego wyroku. Z tych względów, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację uchylił zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w jego pkt 1. W chwili orzeczenia Sądu kasacyjnego od daty czynu, tj. marca 2014 r. upłynęło ponad trzy lata, co sprawia, że nastąpiło przedawnienie karalności tego wykroczenia w rozumieniu art. 45 § 1 k.w., stanowiące jednocześnie negatywną przesłankę procesową z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.s. W tej sprawie nie mogło dojść do odzyskania terminu przedawnienia karalności w rozumieniu art. 45 § 2 k.w. Co prawda przepis ten określa, że w przypadku uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia, jednakże tylko wtedy gdy w dacie orzeczenia kasatoryjnego nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2017 r., III KK 402/17).

Z tych względów Sąd Najwyższy, niezależnie od wniosków kasacji, które nie mają charakteru wiążącego, zobowiązany był umorzyć postępowanie o czyn stanowiący wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i kosztami sądowymi w tej sprawie obciążyć Skarb Państwa.

Nadto podnieść należało, że następstwem uchylenia we wskazanym zakresie wyroku Sądu pierwszej instancji jest utrata mocy zawartego w pkt 5 wyroku orzeczenia o karze łącznej.

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.